

STAN I RUCH NATURALNY LUDNOŚCI W WOJEWÓDZTWIE WARMIŃSKO-MAZURSKIM W 2012 R.¹

Maj 2013

Województwo warmińsko-mazurskie w końcu 2012 r. zamieszkiwało 1 450,7 tys. mieszkańców, co stanowiło 3,8% ludności kraju (12 lokata).

Liczba ludności w 2012 r. w porównaniu do roku poprzedniego zmniejszyła się o 1 899 osób, tj. o 0,1%. Również w kraju liczba ludność w tym czasie zmniejszyła się (o 5,1 tys.) Gęstość zaludnienia wynosiła 60 osób na 1 km² i była ponad dwukrotnie niższa niż średnia krajowa (123 osoby/km²). W miastach przeciętnie mieszkało 1 441 osób/km², a na wsi 25 osób/km².

Tabl. 1. Zmiany w liczbie ludności

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2011	2012		2005	2011	2012		2011	2012	
			ogółem	w tym miasta			ogółem	w tym miasta		ogółem	w tym miasta
	w liczbach bezwzględnych				w procentach				rok poprzedni=100		
OGÓŁEM	1 428 601	1 452 596	1 450 697	860 237	100,0	100,0	100,0	100,0	99,9	99,9	99,7
mężczyźni ..	697 318	711 551	710 502	411 096	48,8	49,0	49,0	47,8	99,9	99,9	99,7
kobiety	731 283	741 045	740 195	449 141	51,2	51,0	51,0	52,2	99,9	99,9	99,8
Z ogółem w wieku:											
przedprodukcyjnym ...	322 093	284 478	279 683	151 695	22,5	19,6	19,3	17,6	98,1	98,3	99,0
0– 2 lata	43 305	47 332	44 814	24 875	3,0	3,3	3,1	2,9	96,0	94,7	94,8
3– 6	59 510	62 305	64 597	35 981	4,2	4,3	4,5	4,2	104,1	103,7	104,7
7–12	106 832	88 089	86 949	46 374	7,5	6,1	6,0	5,4	97,9	98,7	99,2
13–15	65 827	50 140	47 981	25 186	4,6	3,5	3,3	2,9	95,8	95,7	95,5
16–17	46 619	36 612	35 342	19 279	3,3	2,5	2,4	2,2	94,5	96,5	98,7
produkcyjnym	915 235	947 920	942 867	561 799	64,1	65,3	65,0	65,3	99,7	99,5	98,8
mobilnym ^a ..	580 694	589 701	587 505	345 090	40,6	40,6	40,5	40,1	99,7	99,6	99,2
niemobilnym ^b	334 541	358 219	355 362	216 709	23,4	24,7	24,5	25,2	99,6	99,2	98,3
poprodukcyjnym	191 273	220 198	228 147	146 743	13,4	15,2	15,7	17,1	103,4	103,6	104,4
Z liczby ogółem:											
24 lata i mniej	504 723	436 233	426 981	232 874	35,3	30,0	29,4	27,1	97,8	97,9	97,5
60 lat i więcej	213 084	261 863	271 336	174 212	14,9	18,0	18,7	20,3	104,0	103,6	104,1
Kobiety w wieku											
15–49 lat	379 797	360 834	357 219	212 372	26,6	24,8	24,6	24,7	99,0	99,0	98,6

a Kobiety i mężczyźni w wieku 18–44 lata. b Kobiety w wieku 45–59 lat, mężczyźni w wieku 45–64 lata.

¹ Dane dotyczą ludności faktycznie zamieszkałej, tj. liczby ludności zameldowanej na pobyt stały skorygowanej o saldo osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące. Jako bazę wyjściową przyjęto: dla lat 2011 i 2012 wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, natomiast dla roku 2005 wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

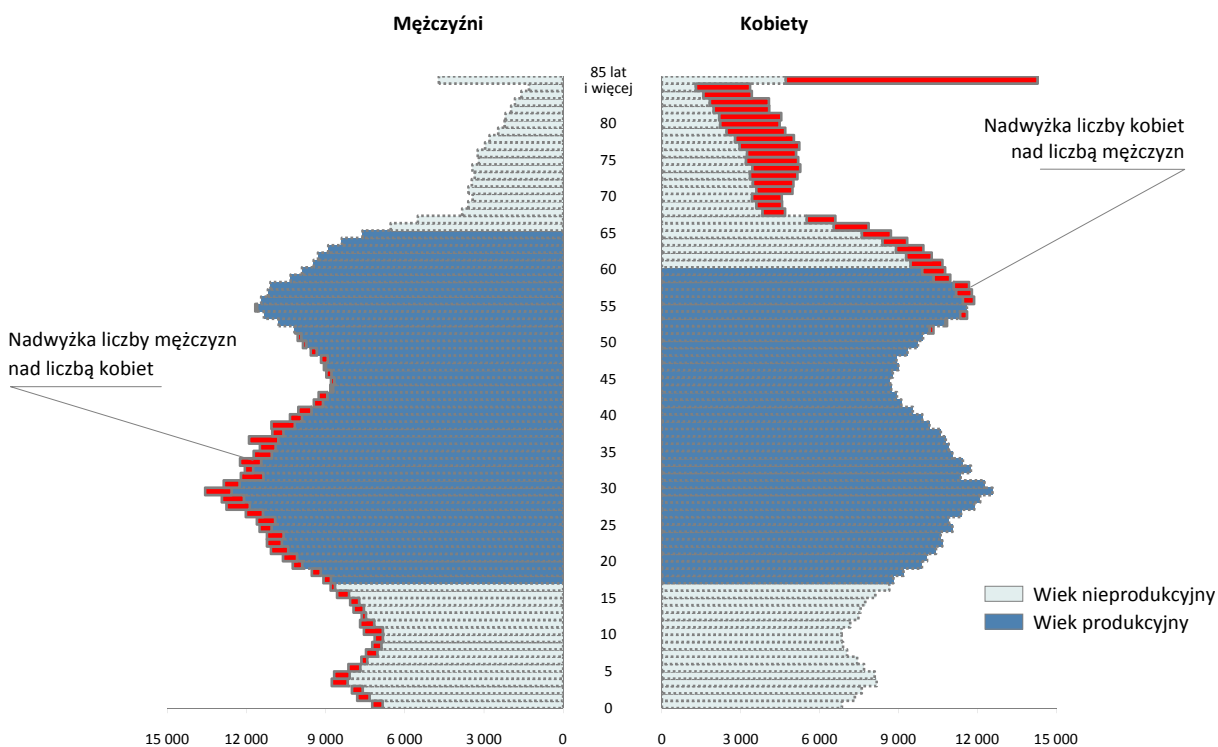
W regionie, podobnie jak w Polsce, liczba mieszkańców miast zmniejszyła się na rzecz ludności wiejskiej. Na koniec 2012 r. w miastach mieszkało 860,2 tys. osób (o 2 157 osób mniej niż w 2011 r.). Liczba mieszkańców wsi wyniosła 590,5 tys. i w ciągu roku wzrosła o 258 osób. Miasta skupiały 59,3% mieszkańców regionu (wskaźnik urbanizacji), a udział ludności wiejskiej stanowił 40,7% (wskaźnik ruralizacji). W kraju wskaźniki te wynosiły odpowiednio 60,6% i 39,4%.

W 2012 r. liczba kobiet była o 850 osób niższa niż w rok wcześniej, nie zmienił się natomiast udział kobiet w ogólnej liczbie ludności i wyniósł 51,0% w końcu 2012 r. jak i w 2011 r. Populacja kobiet w wieku rozrodczym (15–49 lat) zmniejszyła się o 1,0%, co w przyszłości może mieć negatywny wpływ na liczbę urodzeń.

Przewagę liczebną kobiet odzwierciedlał współczynnik feminizacji, liczony jako relacja liczby kobiet przypadających na 100 mężczyzn, który wyniósł 104 (w kraju 107). W podziale na miasta i wieś był on mocno zróżnicowany. W miastach na 100 mężczyzn przypadało 109 kobiet, natomiast na wsi 97.

Ludność według płci i wieku oraz miejsca zamieszkania w 2012 r.

Stan w dniu 31 XII

Proces starzenia się ludności w województwie pogłębił się, o czym świadczy rosnąca wartość mediany wieku. Mediana wieku (wiek środkowy) oznacza, że połowa ludności danego wieku jeszcze nie osiągnęła, a połowa już go przekroczyła. Na koniec 2012 r. wiek środkowy mieszkańca Warmii i Mazur wyniósł 37,6 lat i w porównaniu z 2005 r. wzrósł o 2,7 lat. Mężczyźni byli młodszy (36,1 lat), natomiast kobiety starsze (39,3 lata). Wiek środkowy w miastach wynosił 38,8 lat, a na wsi 35,7 lat. Oznacza to, że w miejscowościach wiejskich ludność była młodsza niż w miastach.

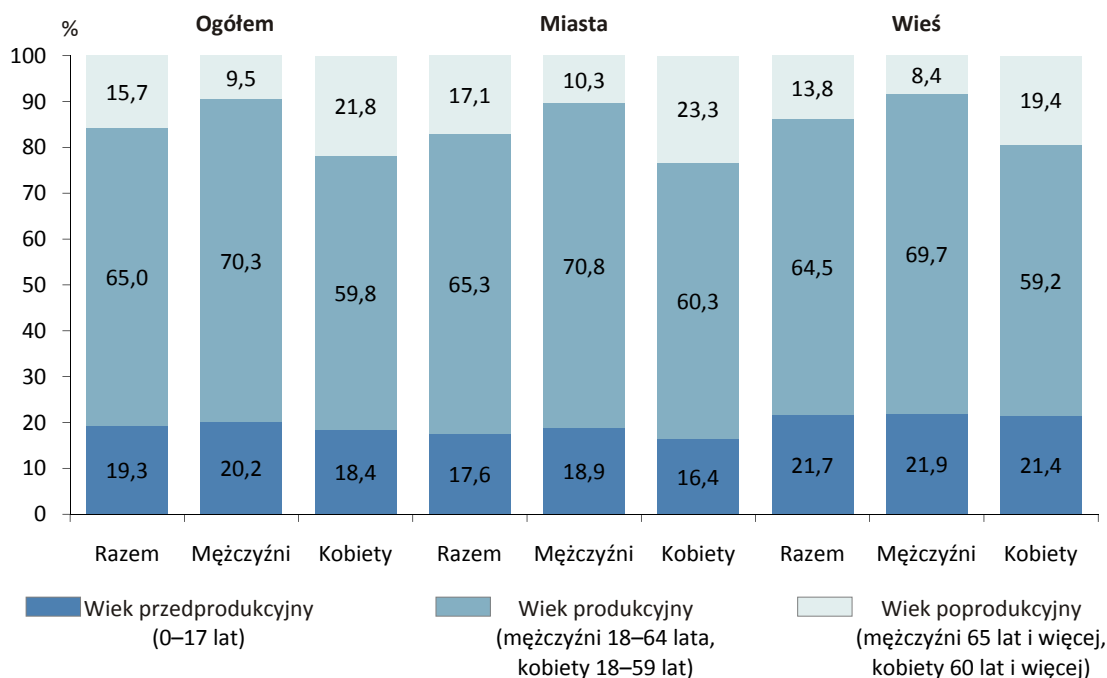
W 2012 r., w porównaniu do 2011 r., zmniejszyła się zarówno liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym (o 1,7%), jak i produkcyjnym (o 0,5%). Współczynnik młodości (udział ludności w wieku przedprodukcyjnym do ludności ogółem) w tym okresie zmniejszył się z 19,6% do 19,3%.

W dalszym ciągu zwiększała się liczba ludności w wieku poprodukcyjnym (w porównaniu do 2011 r. o 3,6%). Współczynnik starości (liczba ludności w wieku poprodukcyjnym do ludności ogółem) zwiększył się z 15,2% w 2011 r. do 15,7% w 2012 r.

Ludność według ekonomicznych grup wieku w 2012 r.

w %

Stan w dniu 31 XII

Udział ludności w wieku produkcyjnym w 2012 r. w ogólnej liczbie mieszkańców regionu wynosił 65,0% i zmniejszył się o 0,3 p. proc. w stosunku do stanu sprzed roku. Odsetek ludności w wieku produkcyjnym mobilnym w tym okresie zmniejszył się o 0,1 p. proc., a w wieku produkcyjnym niemobilnym o 0,2 p. proc.

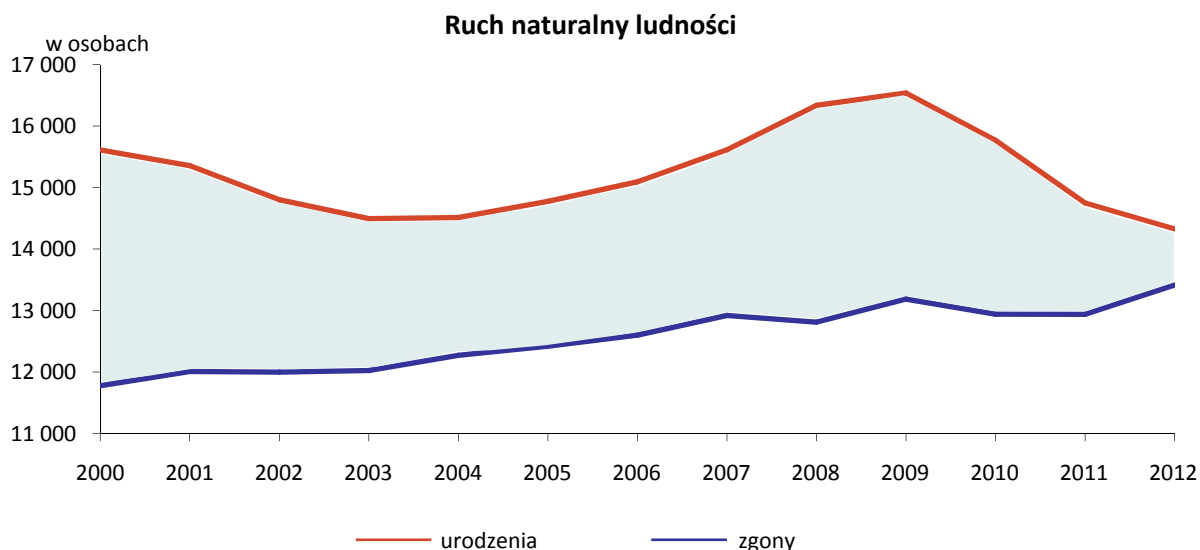
Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku przedstawiała się odmiennie zarówno dla mężczyzn i kobiet, jak i dla mieszkańców miast i wsi. W wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym większy był udział mężczyzn (odpowiednio 20,2% i 70,3% mężczyźni, wobec 18,4% i 59,8% kobiety), a w wieku poprodukcyjnym ponad dwukrotnie większy kobiet (21,8% kobiety, 9,5% mężczyźni). Współczynnik młodości na wsi wynosił 21,7%, a starości 13,8% wobec odpowiednio 17,6% i 17,1% w miastach.

Liczba osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (współczynnik obciążenia demograficznego) wzrósł z 53,2 w 2011 r. do 53,9 w 2012 r. (w Polsce w 2012 r. wyniósł 56,6). Wskaźnik ten w regionie był różny w populacjach mężczyzn i kobiet (42,1 i 67,1) oraz wśród mieszkańców miast i wsi (53,1 i 54,9).

W województwie warmińsko-mazurskim rok 2012 był czwartym z kolei, w którym zmniejszyła się liczba zawieranych małżeństw. W Urzędach Stanu Cywilnego zawarto 7 523 nowe związki małżeńskie, w tym 58,4% to małżeństwa zawarte w miastach. W porównaniu

do roku poprzedniego ich liczba zmniejszyła się o 1,6%. Liczba małżeństw w miastach obniżyła się o 3,5%, a na wsi wzrosła o 1,2%. Na każdy 1 000 ludności w 2012 r. przypadło 5,18 nowo zawartych małżeństw (w kraju 5,29), przy czym nieco więcej na wsi (5,30) niż w miastach (5,10).

Po kilku latach (2005–2008) zwiększającego się przyrostu naturalnego w 2012 r. nastąpiło jego kolejne obniżenie, w porównaniu do 2011 r. aż o 49,4%. Wskaźnik przyrostu naturalnego na 1 000 ludności obniżył się w tym okresie z 1,25 do 0,63 (w Polsce z 0,34 do 0,04). W miastach kształtował się na poziomie 0,02, wobec 1,52 na obszarach wiejskich.

W 2012 r. zanotowano 14 330 urodzeń żywych, o 2,8% mniej niż rok wcześniej. Wśród noworodków 51,5% stanowili chłopcy. Współczynnik urodzeń żywych na 1 000 ludności w 2012 r. wyniósł 9,87 (w kraju 10,02), wobec 10,15 w 2011 r., z tego w miastach 9,15, a na wsi 10,93.

W omawianym okresie liczba zgonów zwiększyła się o 3,7% i wyniosła 13 415. Częściej umierali mężczyźni – 55,0% zgonów ogółem. Obserwowana struktura zgonów według płci świadczy o nadumieralności mężczyzn. Współczynnik natężenia zgonów, przedstawiający liczbę zgonów na 1 000 mieszkańców w porównaniu do 2011 r. zwiększył się i wyniósł odpowiednio 9,24 wobec 8,91. Wartość wskaźnika dla miast ukształtowała się na poziomie 9,12, natomiast na wsi 9,41.

W 2012 r. w porównaniu do roku poprzedniego zmniejszyła się o 11 liczba zgonów niemowląt (dzieci do 1 roku życia). Śmiertelność niemowląt w województwie była nieco niższa niż w kraju. Współczynnik zgonów niemowląt na 1 000 urodzeń żywych wyniósł na Warmii i Mazurach 4,12, wobec 4,64 w Polsce.

Powyższe zmiany w liczbie urodzeń i zgonów spowodowały zmniejszenie wskaźnika dynamiki demograficznej do najniżej dotąd rejestrowanego poziomu. W 2012 r. na 1 zgon przypadało 1,068 urodzeń, natomiast przed rokiem 1,140, (na wsi 1,161, a w miastach 1,003). W kraju wskaźnik ten był niższy niż w regionie i wyniósł 1,004.

Ważnym czynnikiem decydującym o tempie przyrostu lub spadku liczby ludności, a także o jej rozmieszczeniu w regionie, są migracje. W 2012 r. w wyniku migracji liczba mieszkańców Warmii i Mazur zmniejszyła się o 2 587 osób (z tego 1 563 kobiety i 1 024 mężczyzn). Saldo migracji stałej w miastach i na wsi było ujemne i wyniosło odpowiednio -1 754 i -833 osoby. Na pobyt stały zameldowało się 15 831 osób (o 6,8% mniej niż w 2011 r.),

w tym 707 z zagranicy. Wśród ludności napływowej przeważały kobiety (52,4%) oraz osiedlający się w miastach (54,7%). Wymeldowało się natomiast 18 418 mieszkańców (o 7,8% mniej w porównaniu z ub. r.), w tym 881 za granicę. Z województwa częścię wyjeżdżały kobiety (53,5%) oraz osoby zamieszkałe w miastach (56,5%).

Rok 2012 był kolejnym rokiem, w którym zanotowano wzrost liczby wyjazdów mieszkańców na pobyt stały za granicę. Saldo migracji zewnętrznej było ujemne i wyniosło -174 osoby, tj. 4-krotnie więcej niż w 2011 r.

W 2012 r. ogólne saldo migracji stałej jak i zagranicznej w przeliczeniu na 1 000 ludności było ujemne i wyniosło -1,78 i -0,12, wobec -2,06 i -0,03 w 2011 r.

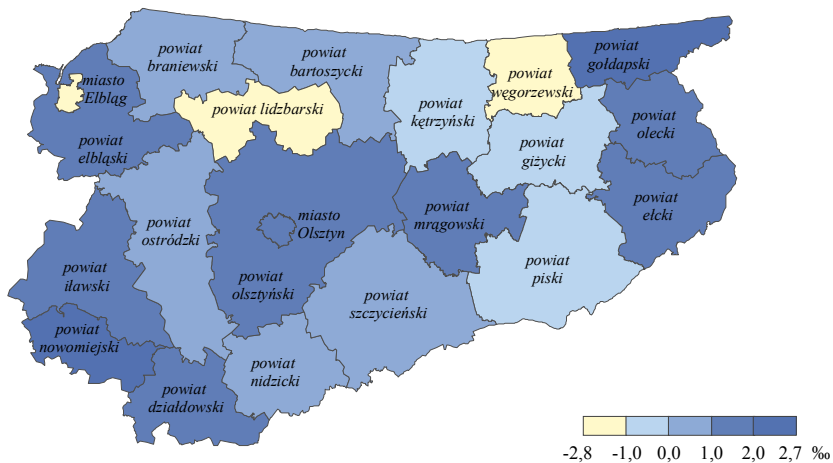
Tabl. 2. Ruch naturalny ludności w 2012 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Małżeństwa	Urodzenia	Zgony		Przyrost naturalny	Współczynnik dynamiki demograficznej
			ogółem	w tym niemowląt		
Województwo	7 523	14 330	13 415	59	915	1,068
Podregion elbląski	2 832	5 501	5 193	19	308	1,059
Powiaty:						
braniewski	206	454	418	2	36	1,086
działdowski	358	752	634	-	118	1,186
elbląski	304	597	538	1	59	1,110
iławski	522	1 016	851	7	165	1,194
nowomiejski	276	550	431	-	119	1,276
ostródzki	566	1 089	1 040	6	49	1,047
m. Elbląg	600	1 043	1 281	3	-238	0,814
Podregion ełcki	1 496	2 830	2 626	13	204	1,078
Powiaty:						
ełcki	417	862	686	2	176	1,257
giżycki	295	510	518	1	-8	0,985
gołdapski	151	331	260	1	71	1,273
olecki	174	386	341	5	45	1,132
piski	318	534	547	2	-13	0,976
węgorzewski	141	207	274	2	-67	0,755
Podregion olsztyński	3 195	5 999	5 596	27	403	1,072
Powiaty:						
bartoszycki	302	580	572	2	8	1,014
kętrzyński	337	614	664	6	-50	0,925
lidzbarski	235	404	476	2	-72	0,849
mragowski	280	513	442	2	71	1,161
nidzicki	190	369	352	2	17	1,048
olsztyński	632	1 190	968	8	222	1,229
szczygieński	377	695	667	2	28	1,042
m. Olsztyn	842	1 634	1 455	3	179	1,123

W 2012 r. w sześciu powiatach regionu (w Elblągu, powiecie węgorzewskim, lidzbarskim, kętrzyńskim, piskim i giżyckim), wartość współczynnika dynamiki demograficznej była mniejsza od 1, co świadczy o tym, że liczba urodzeń nie dorównywała liczbie zgonów. W powiatach tych jednocześnie zanotowano ujemny przyrost naturalny.

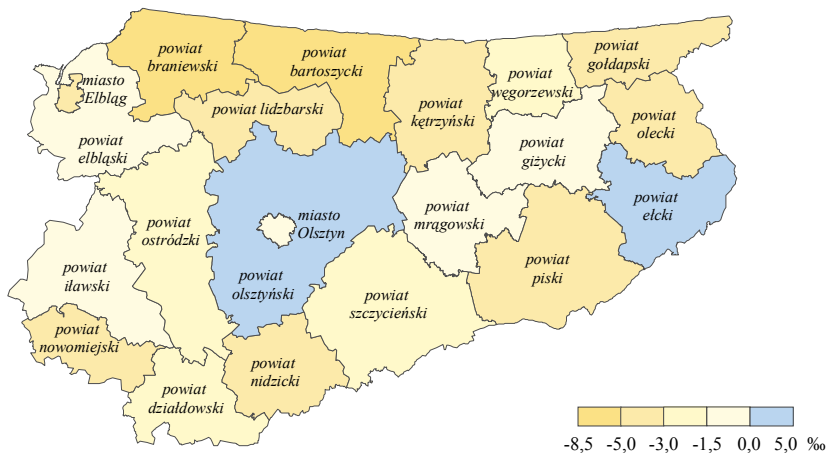
Najwyższy współczynnik przyrostu naturalnego był w powiecie nowomiejskim i gołdapskim.

Przyrost naturalny na 1 000 ludności według powiatów w 2012 r.

Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały w 2012 r., podobnie jak w poprzednim roku, przyjęło wartości dodatnie w dwóch powiatach, a ujemne w 19 powiatach.

Saldo migracji na 1 000 ludności według powiatów w 2012 r.

Najniższy wskaźnik w przeliczeniu na 1 000 ludności zanotowano w powiecie braniewskim i bartoszyckim, a najwyższy w powiecie olsztyńskim i elckim.